

Bijlage

Het “sprekende gelijkenis” criterium bij voor ontploffing bestemde voorwerpen

De Minister heeft een geclausuleerde bevoegdheid om op grond van WWM artikel 2 categorie I sub 7 voorwerpen aan te wijzen omdat hij vindt dat zij een ernstige bedreiging van personen kunnen vormen of die zodanig op een wapen gelijken dat zij voor bedreiging of afdreiging geschikt zijn.

Deze aanwijzing doet de Minister in RWM, artikel 3 sub a en b. Hij stelt daarin dat hij als “voorwerpen die zodanig op een wapen gelijken voor bedreiging of afdreiging geschikt zijn” aanwijst “voorwerpen die voor wat betreft hun vorm en afmetingen een sprekende gelijkenis vertonen met /.../ voor ontploffing bestemde voorwerpen, met uitzondering van speelgoedvoorwerpen als bedoeld in de Richtlijn 2009/48/EG.” Speelgoed valt hier dus niet onder, hoe het er ook uitziet.

Een speelgoedgranaat en een parfumflesje. Deze vallen niet onder Categorie I sub 7.

RWM, artikel 3 sub b is inmiddels niet meer van toepassing omdat de lijst A is afgeschaft.

Jurisprudentie

Nergens is vastgelegd wanneer precies sprake is van een “sprekende gelijkenis”. De beoordeling is volledig subjectief. De werking van de wet is, wat dit betreft, dan ook niet voorspelbaar. Het is verscheidene malen voorgekomen dat eenzelfde voorwerp door rechtbanken en gerechtshoven volkomen verschillend werd beoordeeld.

Het probleem van de subjectiviteit van het beoordelingscriterium heeft de rechtbank in Amsterdam op 9 maart 2016 gebracht tot de volgende uitspraak (ECLI:NL:RBAMS:2016:1199):

Het is het uitgangspunt van elke wettelijke regeling dat het de burger tevoren duidelijk is, welk handelen of nalaten leidt tot strafrechtelijke aansprakelijkheid. / / moet de wapenwetgeving voldoende concreet houvast bieden aan die burger om te kunnen bepalen wat wel en wat niet is toegestaan volgens die wetgeving. / /

Als vervolgens een deskundige achteraf moet beoordelen en uitvoerig moet onderbouwen of een / / al dan niet onder het verbod valt en indien deskundigen daarover bovendien van mening kunnen verschillen, hoe kan dan een ‘gemiddelde’ koper van een / / tevoren weten

dat hij met het doen binnenkomen geen verbodsbepaling schendt? Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat de huidige regeling, zoals vervat in artikel 3, onder a, van de RWM te vaag is, zodat niet duidelijk is welk handelen of nalaten leidt tot strafrechtelijke aansprakelijkheid.

Nu de vaagheid met name betrekking heeft op de term sprekende gelijkenis en deze term als te bewijzen bestanddeel voorkomt in de tenlastelegging, zal de rechtbank dit gedeelte niet bewezen achten, en daarmee komen tot vrijspraak.

Dezelfde rechtbank in Amsterdam heeft op 23 februari 2017 (parketnr 13/706200-14, niet gepubliceerd), onder verwijzing naar de hiervoor vermelde uitspraak van 9 maart 2016, een verdachte vrijgesproken. Daarbij ging het om het bezit van een airsoftgranaat model Tornado en twee magazijnen voor een airsoftapparaat.

Beoordeling

De subjectieve beoordeling of er een “sprekende” gelijkenis bestaat tussen een voorwerp en een voor ontploffing bestemd voorwerp kan alleen gedaan worden door de rechter. Een verbalisant of een gerechtelijk deskundige kan slechts een persoonlijke opinie geven of een analyse maken op basis van vergelijkbare gevallen in het verleden. Het is dan ook van belang dat PV’s en rapportages niet alleen conclusies bevatten maar ook alle informatie waarop deze conclusie is gebaseerd (Dit wordt ook gesteld in de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 20 mei 2014, parketnummer 08.028194-14). Aangezien voorwerpen driedimensionaal zijn is een foto van alleen de zijkant van het voorwerp onvoldoende om een oordeel te vormen. Het voorwerp zal in zijn geheel moeten worden beschouwd, van alle kanten. Deze visie is bevestigd door het gerechtshof in den Haag (LJN: BM 4404, Gerechtshof ’s-Gravenhage, 12-04-2010).

Bij de beoordeling hoeft niet meegenomen te worden in hoeverre het voorwerp geschikt is voor bedreiging of afdreiging. Uitsluitend is van belang of het voorwerp valt onder de aanwijzing van de Minister, zoals die verwoord is in RWM, artikel 3 sub a. Het criterium “be- of afdreiging” is alleen een criterium voor de Minister bij het beslissen welke voorwerpen hij aanwijst. Zie hiervoor ook de eerder geciteerde uitspraak van de rechtbank te Amsterdam.

Wel is de constructie van de Wet wapens en munitie en de Regeling wapens en munitie zodanig dat de vergelijking gemaakt moet worden met een voorwerp dat als “wapen” beschouwd wordt. Hierbij moet gedacht worden aan handgranaten, mijnen en bommen. Munitie en vuurwerk vallen niet daaronder.